

Nemzetegyesítés az Európai Unióban

A trianoni sokk oldódása

*Trianon békés revíziója, 2004–2010 • „A mi Trianonunk” • Polgártársak
az unióban • Felkészülni*

Kulcsmondatok. A trianoni konfliktus feloldását most már csak az Európai Unió keleti kiterjesztésétől várhatjuk. Lebomlanak fokozatosan az 1920-ban hozott és 1946-ban megerősített határok. Megszűnnek a magyar–magyar érintkezés állami akadályai, és megszűnnek a nemzeti önazonosság akadályai.

*Államhatárok
lebontása*

TRIANON BÉKÉS REVÍZIÓJA, 2004–2010

A trianoni határok nem oldották fel a térségben évezrede meglévő ellentmondást: *a nemzetek (etnikumok) szállásterületének határai sohasem estek egybe a területigazgatási (állami) határokkal.* Mi történt 1920-ban? A nemzeti konfliktusok most állami szintre emelkedtek. Addig jobbra egy államon belül (Osztrák–Magyar Monarchia) lappangtak, most állami (román, cseh, szlovák, lengyel, horvát, szerb és magyar) adminisztrációval intézményesedtek.

*Etnikai
és igazgatási
határok*

A nemzeti konfliktusok feloldására nem bizonyultak alkalmasnak a területrevíziók, azaz a *határok tologatásai*. (Mind az 1938–41 közötti, mind az 1946. évi békék eredménytelennek bizonyultak.) És a határtologatások után nem volt eredményes a kisebbségek *kitelepítése* sem (1945–47). Az utolsó határmódosításokra a térségben 1991–92-ben került sor. Önálló államot nyertek (az 1938 utáni helyzethez hasonlóan) a szlovákok, a horvátok, sőt a szlovének is. A magyarok ebből a „rendezés”-ből kimaradtak. 1991-ben a magyar politikai elitnek nem volt koncepciója a trianoni konfliktus kezelésére. Kiderült: nem a szovjet megszállás és nem a kommunisták akadályozták a „magyar kérdés” megoldását. (Ahogy azt gondolták 1990 előtt.) A nyugati hatalmak nem akartak magyar revíziót, a trianoni határok érintéséről a szomszédok hallani sem akartak. Sőt a lengyelek sem! A kormányzat, de az ellenzék sem – kivéve

1991–92

2000. május 15. Naplófeljegyzés.

Határokon innen, határokon túl a nemzeti radikálisokat – még csak meg sem szellőztette a sajtóban: miért kell északon 460 magyar többségű községnek Szlovákiához tartoznia, vagy miért jobb a Részek magyar többségű határ menti falvainak Romániában, mint Magyarországon.

„A MI TRIANONUNK”

Az „én Trianonom” Sok millió embernek van „magán-Trianonja”, már csak azért is, mert a trianoni béke minden negyedik magyar állampolgárt családilag érintett. Az „én Trianonom”-at így fogalmaztam 1983-ban: az államhatárok módosítása nem lehetséges, de igenis követeljük kisebbségi autonómiát. (Az 1938–41. évi államhatárok a Kárpát-medencében a legközelebb álltak az etnikai határokhoz, mégsem hoztak megoldást, hiszen most azután nagy létszámú román, délszláv, szlovák nemzetiség került a magyar állam területére!) Ezért is beszéltem már 1979 óta a kultúr-nemzetről, mondván: a nemzeti önazonosság érzése hosszabb életű lesz, mint az állampolgári önazonosság érzése; a nemzeti összetartozást el kell választani az állampolgári összetartozástól. (Nemes Dezső 1979 őszén Pach Zsigmond Pál igazgatóm jelenlétében „fejmosásban” részécsített, mondván: a „kultúr-nemzet” fogalmának bevezetése „idealizmus”, mert a nemzet tartalmát megfosztja anyagi tartalmától, és csak spirituális alapot feltételez; másrészt a kultúr-nemzet képviselte bújtatott magyar „revizionizmus”. Sokan gondolták úgy barátaim közül is – hogy ugyanis ez bújtatott revizionizmus –, és cinkosan mosolyogtak, csak akkor néztek értetlenül, amikor a magyarországi nem magyaroknak is ugyanolyan jogokat követeltem, mint a határokon túli magyaroknak.)

Autonómia 1991-ben azután az „én Trianonom”-at a magam módján oldottam meg. Naplómban, előadásaimban dühöngtem, hogy a magyar politikusok nem követelnek autonómiát cserébe azért, hogy lemondunk a határok szóba hozásáról. Egyszerű ügyetlenségnek tartottam ezt. De magam is láttam, hogy ez csak fenyegetéshez vagy enyhe zsaroláshoz lehetett volna eszköz, hiszen 1991. november óta egy európai uniós bizottság tagjaként szembesülhettem az európai valósággal. Ekkor tettem – és írtam – javaslatot egy közép-európai kisebbségi magatartáskódex elfogadására. (A kódexet ugyanazzal a tollal írtam, mint amivel most írok.) Angolul, németül, románul, szlovákul jelent meg sok ezer és magyarul harmincezer példányban.

Közép-európai vagy európai integráció 1994-ben naplóm szerint volt egy vitám az őszintén tisztelt Habsburg Ottóval. (Milyen tehetséges és tisztességes ember! Igazi nagy formátumú közép-európai államférfi lehetett volna, ha az idő cselekvő pozícióba engedi!) Én akkoriban hittem egy közép-európai együttműködésben, a visegrádi szervezet és egyezmény bővítésében, s abban, hogy ez oldja

majd a trianoni konfliktust. Habsburg elnök úr az EU kibővítésében hitt. Neki lett igaza. 1990–2000 között ugyan több történt a térségben a trianoni sokk oldása érdekében, mint 1920–1990 között, de mindez nagyon kevés.

És most jön az uniós kiterjesztés!

Fel kell készülni egy új „magyar–magyar” politikára, és fel kell készülni egy új közép-kelet-európai szomszédságpolitikára!

POLGÁRTÁRSÁK AZ UNIÓBAN

Ha 2010-ig (2016?) felveszik a horvátok mellett a románokat is, akkor a magyar nemzetiségi konfliktusok is más megvilágításba kerülnek. Nézzük az új körülményeket!

*Új
körülmények*

1. *Szabad mozgás* és fokozatosan *szabad munkavállalás* a térségben. (2016-ig bizonyára megvalósul ez.) Mint a Monarchiában: nagyapáink dolgoztak Brassóban, Kassán, Fiumében, letelepedtek szülőfalujukban, a Duna mellett. Ismét nagy lesz az etnikai, vallási keveredés, de főként: hozzászoknak, hogy a lakásszomszéd más nemzetiségű, máskor tartja vallási ünnepeit, más illatú ételt eszik, más dalokat énekel. Visszaáll a mindennapok szintjén a nemzeti tolerancia.

*Szabad
mozgás,
munkavállalás*

2. Az *etnikai autonómia* ügye európai üggyé válik. Az unió ugyan nem szívesen foglalkozik az etnikai autonómiával, hiszen az angolok nem szívesen beszélnek a walesi, a franciák az okcitanok, a spanyolok a baszkok problémáiról. De Romániában vagy Magyarországon mindazt a jogot meg kell adni, mint Európa nyugati részén!

*Etnikai
autonómia*

3. A térség *regionális közös érdekei* láthatóvá válnak majd: mind az Európán belüli piacon, mind a világpiacon. Szomszédaink nem az állami adminisztrációval szentesített ellenfeleink lesznek, hanem üzlettársaink, barátaink. Az azonos pénz, a közös vállalkozások *elmoszák majd az etnikai-nemzeti érzés idegenellenes vonásait*.

Közös érdek

4. *Csökkenni fog* (feltehetően) a *nemzetállami adminisztrációk* súlya. Ez a réteg a legnagyobb sápszedője a térségen belüli nemzeti ellentéteknek. Jól megél az ellentétekből.

FELKÉSZÜLNI

Fel kell tehát készülni a nemzetegyesítésre! Nem heccelni a kisebbségeinket, hanem felkészíteni őket: egymástól szétszórva élni és mégis megőrizni magyarságukat! (Az Akadémia Szülőföld-programját már ez a „nemzetegyesítési program” hajtja gondolataimban. Csak nem nyilatkozhatom, mert felbőszítem a szomszédokat. A magyarok egy része pedig kevesellené mint távlati programot! Pedig ez a realitás!)

*Szétszórva is
magyarnak
maradni*

Tíz éven belül tehát oldódni fog a trianoni sokk. De legyünk tisztában azzal: nem oldódik az ezeréves konfliktus. Mert legyünk tisztában: a Trianon előtti helyzet sem volt megoldás!

Új témák

Elő tehát az új témákkal: „etnikum és politikai párt”; „etnikai és szociális identitás”; „szülőföldi anyanyelvi iskolázás” (pl. teljes körű – azaz egyetemi – anyanyelvi képzés); a „szomszédos nemzetek nyelvének hazai oktatása”; a Kárpát-medencei, államokat átlépő természetvédelmi ipari-beruházási akciók; regionális autópálya- és vasútprogram stb.)!

Kézirat